

**GLAVNA SLUŽBA
ZA REVIZIJU JAVNOG SEKTORA
REPUBLIKE SRPSKE**

Republika Srpska
78000 Banja Luka
Vladike Platona bb
Tel: +387(0)51/493-555
Faks: +387(0)51/493-556
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Izveštaj o provedenoj finansijskoj reviziji
Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor
za period 01.01-31.12.2023. godine**

Broj: RV076-24

Banja Luka, 22.10.2024. godine

SADRŽAJ

I	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	3
II	IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA	6
III	REZIME DATIH PREPORUKA.....	7
IV	KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI.....	9
V	IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)	10
	1. Uvod	10
	2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja	10
	3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola	10
	4. Nabavke.....	13
	5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana	13
	6. Finansijski izvještaji	13
	6.1. Bilans uspjeha	14
	6.2. Bilans stanja.....	16
	6.3. Bilans tokova gotovine.....	20
	6.4. Vremenska neograničenost poslovanja.....	20
	6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze	21
	6.6. Napomene uz finansijske izvještaje	21

I IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji finansijskih izvještaja

Mišljenje sa rezervom

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor koji obuhvataju: Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju sa stanjem na dan 31.12.2023. godine; Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu i Bilans tokova gotovine – Izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan. Revizijom smo obuhvatili pregled značajnih transakcija, objašnjavajućih napomena i primjenu računovodstvenih politika u revidiranom periodu.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, finansijski izvještaji Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor, istinito i objektivno prikazuju, u svim materijalnim aspektima, finansijsko stanje imovine i obaveza na dan 31.12.2023. godine, finansijsku uspješnost, tokove gotovine i promjene na kapitalu za godinu koja se završava na taj dan, u skladu sa propisanim okvirom finansijskog izvještavanja.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i relevantnim ISSAI standardima revizije 2200 -2810. Naša odgovornost za provođenje revizije detaljnije je opisana u pasusu „Odgovornost revizora“. Reviziju smo proveli u skladu sa ISSAI 130 - Etički kodeks, ispunili smo naše ostale etičke odgovornosti i nezavisni smo u odnosu na subjekta revizije.

Smatramo da su pribavljeni revizijski dokazi, s obzirom na propisani okvir finansijskog izvještavanja dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o finansijskom stanju imovine, obaveza i izvora.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.1.1.2. ovog Izvještaja:

Troškovi bruto plata su precijenjeni u iznosu od 90.810 KM, a potcijenjeni su troškovi bruto ostalih ličnih primanja u istom iznosu, jer su troškovi toplog obroka zaposlenih klasifikovani u okviru troškova bruto plata, što nije u skladu sa članom 44. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Nematerijalni troškovi su precijenjeni u iznosu od 25.947 KM, a troškovi proizvodnih usluga potcijenjeni u navedenom iznosu, jer su troškovi izrade projektne dokumentacije i geodetskih usluga, održavanja službenih vozila i usluga po ugovoru o djelu za izradu investiciono-tehničke dokumentacije klasifikovani u okviru troškova proizvodnih usluga, što nije u skladu sa članom 45. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.1.2. ovog Izvještaja:

Potraživanja od kupaca su precijenjena za iznos od 351.549 KM, finansijski rezultat ranijih godina za iznos od 281.954 KM, prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu i finansijski rezultat tekuće godine za iznos od 37.031 KM, porez na dodatu vrijednost po izdatim fakturama u iznosu od 51.080 KM, a i obaveze za primljene avanse potcijenjene su za iznos od 18.516 KM, jer su potraživanja i prihodi priznati za usluge koje nisu izvršene, a primljeni avans nije evidentiran kao obaveza za primljene avanse, što nije u skladu sa MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima, paragraf 31 i članom 35. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Potraživanja od kupaca i finansijski rezultat ranijih godina precijenjeni su za iznos od 69.512 KM, jer je u okviru potraživanja po osnovu prodaje evidentirano potraživanje po osnovu sudske presude za neosnovano bogaćenje iz 2017. godine, što nije u skladu sa članom 18. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.2.3. ovog Izvještaja:

Obaveze prema dobavljačima u zemlji su potcijenjene za iznos 76.392 KM, porez na dodatu vrijednost u primljenim fakturama za iznos od 11.100 KM, a finansijski rezultat ranijih godina precijenjen je u iznosu od 65.292 KM, jer obaveze za geodetske usluge nisu evidentirane u periodu nastanka obaveze, što nije u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, paragraf 27 i 28.

Obaveze iz poslovanja su precijenjene u iznosu od 196.373 KM, a potcijenjena su dugoročna rezervisanja u iznosu od 95.373 KM i kratkoročne finansijske obaveze u iznosu 101.000 KM, jer su obaveze po osnovu pozajmica od pravnih i fizičkih lica i dugoročna rezervisanja sredstava po sudskoj presudi, evidentirane u okviru ostalih obaveza iz poslovanja, što nije u skladu sa članom 32. stav (9) i 34. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.2.3. ovog Izvještaja:

Pozicije vanbilansne aktive i pasive su potcijenjene u iznosu 20.151 KM, jer nije evidentirana geodetska oprema na korištenju koja nije u vlasništvu Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor, što nije u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Kao što je navedeno pod tačkom 6.6. ovog Izvještaja:

Napomene uz finansijske izvještaje ne zadovoljavaju zahtjeve MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaj i ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda jer ne sadrže objelodanivanja o neusaglašenim stanjima imovine i obaveza, informacije o strukturi troškova, potencijalnoj imovini i potencijalnim obavezama i nisu objelodanjene informacije o korisnom vijeku upotrebe ili stopama amortizacije, bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i akumuliranoj amortizaciji na početku i na kraju izvještajnog perioda i iznosu ugovornih obaveza za nabavku nekretnina, postrojenja i opreme.

Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine, objelodanjena su pitanja vezana za nastavak poslovanja u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, te da su finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa navedenim načelom (tačka 6.4. izvještaja)

Ključna pitanja revizije

Ključna pitanja su ona pitanja koja su po našem profesionalnom mišljenju bila najznačajnija u vršenju revizije finansijskih izvještaja Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor za godinu koja se završava na dan 31.12.2023. godine. Ova pitanja smo razmotrili u okviru revizije tih finansijskih izvještaja kao cjeline a u formiranju našeg mišljenja ne dajemo odvojeno mišljenje o tim pitanjima. Osim pitanja opisanih u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, nema drugih pitanja koja treba objaviti u Izvještaju o reviziji.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izvještaje

Direktor je odgovoran za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja u skladu sa međunarodnim računovodstvenim standardima i međunarodnim standardima finansijskog

izvještavanja. Ova odgovornost obuhvata: osmišljavanje, primjenu i održavanje internih kontrola koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze nastale usljed prevare i greške; odgovarajuća objelodanjivanja relevantnih informacija u napomenama uz finansijske izvještaje; odabir i primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika i računovodstvenih procjena koje su primjerene datim okolnostima i nadzor nad procesom izvještavanja. Pri izradi finansijskih izvještaja rukovodstvo je odgovorno da procijeni stalnost poslovanja i da objelodani pitanja vezana za vremensku neograničenost poslovanja.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je da steknemo razumno uvjerenje o tome da finansijski izvještaji, kao cjelina, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze uzrokovane prevarom ili greškom, kao i da sačinimo i objavimo revizijski izvještaj, koji sadrži naše mišljenje. Razumno uvjerenje predstavlja visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija, koja je izvršena u skladu sa ISSAI standardima revizije uvijek otkriti materijalno značajne pogrešne iskaze kada oni postoje.

Pogrešni iskazi mogu nastati kao posljedica prevare ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako, pojedinačno ili zajedno, mogu uticati na ekonomske odluke korisnika koje se donose na osnovu finansijskih izvještaja.

Zbog činjenice da se revizija provodi provjerom na bazi uzorka i da u sistemu internih kontrola i računovodstvenom sistemu postoje inherentna ograničenja, postoji mogućnost da pojedine materijalno značajne greške ostanu neotkrivene.

Revizija uključuje provođenje postupaka u cilju pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i objelodanjivanjima datim u finansijskim izvještajima. Izbor postupaka je zasnovan na revizijskom prosuđivanju i profesionalnom skepticizmu, uključujući procjenu rizika materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed prevare i greške. Prilikom procjene rizika, revizor razmatra interne kontrole koje su relevantne za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, u cilju osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja odvojenog mišljenja o efektivnosti internih kontrola. Revizija takođe uključuje ocjenu primijenjenih računovodstvenih politika utemeljenih na vremenskoj neograničenosti poslovanja i značajnih procjena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocjenu opšte prezentacije finansijskih izvještaja.

Izjavljujemo da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću. Ostvarili smo komunikaciju sa odgovornim licima subjekta revizije u vezi sa planiranim obimom i vremenskim rasporedom revizije, ključnim revizijskim pitanjima i drugim važnim pitanjima i značajnim nalazima revizije, uključujući značajne nedostatke u sistemu internih kontrola, koji se mogu identifikovati tokom revizije.

Banja Luka, 22.10.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

II IZVJEŠTAJ GLAVNOG REVIZORA

Izvještaj o reviziji usklađenosti

Mišljenje sa rezervom

Uz reviziju finansijskih izvještaja Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor za 2023. godinu, izvršili smo reviziju usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa značajnim zakonskim i drugim propisima.

Po našem mišljenju, osim za navedeno u pasusu „Osnov za mišljenje sa rezervom“, aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor za 2023. godinu su, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Osnov za mišljenje sa rezervom

Reviziju usklađenosti smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji javnog sektora Republike Srpske i ISSAI 4000 – Standard za reviziju usklađenosti.

Vjerujemo da su pribavljeni revizijski dokazi dovoljni i odgovarajući i da obezbjeđuju osnov za naše mišljenje o usklađenosti aktivnosti, finansijskih transakcija i informacija iskazanih u finansijskim izvještajima sa propisima kojima su regulisane.

Kao što je navedeno pod tačkom 3. ovog Izvještaja:

Javno preduzeće „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor je prilikom obračuna plata obračunalo minuli rad na osnovnu bruto platu uvećanu za druga primanja po osnovu rada, što nije u skladu sa članom 124. Zakona o radu.

Kao što je navedeno pod tačkom 4. ovog Izvještaja:

Javno preduzeće „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor nije planiralo i provelo postupke javnih nabavki za nabavku usluge izrade tehničke dokumentacije za oblasti za koje isto ne posjeduje licencu za rad, u iznosu 9.697 KM, što nije u skladu članom 6. i 17. stav (1) Zakona o javnim nabavkama.

Odgovornost rukovodstva za usklađenost

Pored odgovornosti za pripremu i fer prezentaciju finansijskih izvještaja, direktor je takođe odgovorn da osigura da su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima u skladu sa propisima kojima su regulisane.

Odgovornost revizora za reviziju usklađenosti

Pored odgovornosti da izrazimo mišljenje o finansijskim izvještajima, naša odgovornost podrazumijeva i izražavanje mišljenja o tome da li su aktivnosti, finansijske transakcije i informacije iskazane u finansijskim izvještajima, u svim materijalnim aspektima, u skladu sa propisima kojima su regulisane. Odgovornost revizora uključuje obavljanje procedura kako bi pribavili revizijske dokaze o tome da li je poslovanje Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor obuhvaćeno prema definisanim kriterijumima, usklađeno sa zakonskim i drugim propisima. Procedure podrazumijevaju procjenu rizika od značajnih neusklađenosti sa zakonima i propisima koji regulišu poslovanje Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor.

Banja Luka, 22.10.2024. godine

Glavni revizor

Jovo Radukić, s.r.

III REZIME DATIH PREPORUKA

Preporuke vezane za finansijske izvještaje

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) postupci i procedure provođenja popisa imovine i obaveza i izvještavanje vrši u skladu sa članom 4. stav (1) tačka 2., članom 17. stav (1. i 8.) i članom 20. stav (1) tačka 2. i 3. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- 2) usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza vrši shodno članu 18. stav (1) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 3) procjena naplativosti i ispravka vrijednosti potraživanja vrši shodno zahtjevima MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 5.5.15) i članu 49. stav (10) i 50. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 4) u okviru potraživanja po osnovu prodaje vrši evidentiranje kako je propisano članom 18. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 5) izvrši procjena vrijednosti poslovne zgrade shodno MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine (paragraf 8 i 9);
- 6) priznavanje prihoda i evidentiranje primljenih avansa vrši shodno zahtjevima MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima (paragraf 31) i članu 35. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 7) troškovi toplog obroka, troškovi izrade projektne dokumentacije, održavanja službenih vozila i troškovi po ugovorima o djelu za izradu investiciono-tehničke dokumentacije, klasifikuju shodno članu 44. stav (8) i članu 45. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 8) obaveze i rashodi priznaju na obračunskoj osnovi po vremenu nastanka poslovnog događaja shodno MRS 1- Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28);
- 9) tuđa oprema koja je uzeta na korištenje evidentira u okviru vanbilansne evidencije shodno članu 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 10) kratkoročne finansijske obaveze i dugoročna rezervisanja evidentiraju shodno članu 32. stav (9) i 34. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;
- 11) u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju dodatne informacije shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i članu 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporuke vezane za usklađenost

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- 1) fakture za izvršene usluge ispostavljaju sa iskazanim količinama, jediničnim cijenama, vrijednosti pojedinačnih usluga i datim popustima u skladu sa članom 8. i 9. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;

- 2) izdaju, popunjavaju i evidentiraju putni nalozi za vozila shodno odredbama Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga;
- 3) vrši formalna, računska i suštinska kontrola knjigovodstvenih isprava, te da se iste ovjeravaju po sistemu dvojnog potpisa shodno članu 9. stav (3) tačka 3. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i članu 9. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- 4) uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole, u smislu da se imenuje odgovorno lice, donosi godišnji plan, sačinjava godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, izvrši popis poslovnih procesa, identifikuju i procijene rizici i definišu kontrolne aktivnosti;
- 5) pokretanje, izbor postupaka javnih nabavki i objava osnovnih elemenata ugovora vrši kako je propisano članom 6., 17. stav (1) i 75. stav (2) Zakona o javnim nabavkama, te da se ugovorene obaveze po osnovu nabavki izvršavaju u skladu sa odredbama ugovora;
- 6) obračun minulog rada vrši na osnovnu bruto platu bez uvećanja za druga primanja po osnovu rada kako je propisano članom 124. Zakona o radu, te da se u ugovorima o radu posebno iskaže osnovna plata i procenat uvećanja plate za radni učinak shodno članu 64. i 66. Pravilnika o radu i Pravilniku o obrascima ugovora o radu;
- 7) dnevnik blagajne zaključuje na kraju svakog dana u kojem je bilo promjena u blagajni shodno članu 11. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Preporučuje se direktoru i Nadzornom odboru da obezbijede da se:

- 8) donese pravilnik o amortizaciji, nova odluka o visini naknade za usluge koje pruža Javno preduzeće „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor i interni akti kojima bi se propisali uslovi i način korištenja službenih vozila i normativ potrošnje goriva, uslovi i način korištenja mobilnih i fiksnih telefona, te sredstava reprezentacije;
- 9) uskladi Pravilnik o radu sa izmjenama Zakona o radu, Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima koji su u primjeni od 01.01.2022. godine, u dijelu definisanja osnovne bruto plate.

Preporučuje se direktoru i Skupštini Preduzeća da obezbijede:

- 10) donošenje godišnjeg plana poslovanja, analitički po kategorijama, shodno članu 23. i 71. Statuta.

IV KRITERIJUMI ZA REVIZIJU USKLAĐENOSTI

- Zakon o javnim preduzećima;
- Zakon o privrednim društvima, član 1-40., član 99-178;
- Zakon o javnim nabavkama, član 1-76., član 87-90., član 94-108;
- Zakon o porezu na dohodak, glava I-IV, VI, X, XII i XIII;
- Zakon o doprinosima;
- Zakon o računovodstvu i reviziji Republike Srpske;
- Zakon o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske;
- Zakon o radu, glava II, VIII, XIV i XVI;
- Odluka o visini naknade troškova za službena putovanja u zemlji i inostranstvu za zaposlene u Republici Srpskoj;
- Uredba o uslovima i načinu plaćanja gotovim novcem;
- Uputstvo o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o sadržaju izvještaja i načinu izvještavanja o sistemu finansijskog upravljanja i kontrole;
- Pravilnik o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga;
- Odluka o najnižoj plati u Republici Srpskoj;
- Odluka o utvrđivanju uvećanja plate, visine primanja po osnovu rada i visine pomoći radniku;
- Pravilnik o obrascima ugovora o radu;
- Statut Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor;
- Pravilnik o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova;
- Pravilnik o radu.

V IZVJEŠTAJ O PROVEDENOJ REVIZIJI (NALAZI)

1. Uvod

Javno preduzeće „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor (u daljem tekstu: Preduzeće) osnovano je 2009. godine, kao pravni sljedbenik OJDP „Zavod za izgradnju grada i opštine Prijedor“ Prijedor.

Preduzeće obavlja poslove koje mu je povjerio Grad Prijedor kao osnivač, koji su od interesa za ostvarivanje funkcije Grada i poslove koje samostalno obavlja za potrebe trećih lica. Statutom (Prečišćeni tekst iz 2018. godine) je utvrđeno da preduzeće obavlja arhitektonske i inženjerske djelatnosti, ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti i to pripremu, izradu i realizaciju prostorno-planske dokumentacije, učešće u pripremanju gradskog građevinskog zemljišta, servisiranje programa obnove i rekonstrukcije infrastrukture, investicionih aktivnosti Grada Prijedora kao investitora, izradu i reviziju tehničke dokumentacije, organizovanje nadzora nad investicionim aktivnostima Grada Prijedora, javnih preduzeća i ustanova, organizovanje tehničkih prijema na području Grada Prijedora i drugi poslovi. Preduzeće se finansira iz vlastitih prihoda i finansijsko poslovanje obavlja preko računa otvorenih kod poslovnih banaka.

Na Nacrt izvještaja o provedenoj finansijskoj reviziji Preduzeća za period 01.01-31.12.2023. godine, nije bilo primjedbi.

Preporuke date u ovom izvještaju, u cilju njihovog naglašavanja, boldovane su i pisane italik slovima.

2. Provođenje preporuka iz prethodnog izvještaja

Glavna služba za reviziju javnog sektora Republike Srpske prvi put je angažovana na provođenju finansijske revizije Preduzeća.

3. Zaključak o funkcionisanju sistema internih kontrola

Preduzeće nije u potpunosti uskladilo pravnu formu i opšte akte sa odredbama Zakona o privrednim društvima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 127/08, 58/09, 100/11, 67/13, 100/17, 82/19 i 17/23) i Zakona o javnim preduzećima („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 75/04 i 78/11), što je navedeno u Izvještaju o poslovanju Javnog preduzeća „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor za 2023. godinu.

Statutom Preduzeća je utvrđena djelatnost, zastupanje i predstavljanje, unutrašnja organizacija, organi rukovođenja i upravljanja, te druga pitanja značajna za poslovanje, a Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova utvrđena je unutrašnja organizacija Preduzeća, nazivi radnih mjesta i opisi poslova, opšti i posebni uslovi i broj izvršilaca po radnim mjestima, kao i druga pitanja značajna za rad.

Pomenutim pravilnikom su sistematizovana 32 radna mjesta sa 38 izvršilaca. Na dan 31.12.2023. godine u Preduzeću je bilo zaposleno 28 izvršilaca, direktor i izvršni direktor za tehničke poslove na mandatni period i 26 izvršilaca na neodređeno vrijeme. U 2023. godini radni odnos je prestao za dva zaposlena po osnovu penzionisanja i nije bilo novog zapošljavanja.

U skladu sa Rješenjima o imenovanju Komisija za popis imovine i obaveza sa stanjem na dan 31.12.2023. godine, izvršen je popis i evidentiranje rezultata popisa imovine i obaveza. Revizijskim ispitivanjem provođenja istog utvrđene su neusklađenosti sa članom 4. stav (1) tačka 2., članom 17. stav (1. i 8.) i članom 20. stav (1) tačka 2. i 3. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem imovine i obaveza („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 45/16 i 113/21), jer Komisija za popis nije popisala imovinu na korištenju, koja nije u vlasništvu Preduzeća, nisu sačinjeni planovi

rada, prije otpočinjanja popisa popisne liste nisu ovjerene na propisani način, a izvještaji o izvršenom popisu ne sadrže podatke o radnom angažmanu lica angažovanih na popisu i uporedni pregled stvarnog i knjigovodstvenog stanja imovine i obaveza.

Značajan dio stanja potraživanja od kupaca i obaveza prema dobavljačima, što nije u skladu sa članom 18. stav (1) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 94/15 i 78/20), kojim je propisano da se prije sačinjavanja godišnjih finansijskih izvještaja obavezno vrši usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza, što se dokazuje odgovarajućom knjigovodstvenom ispravom.

Preduzeće je ispostavljalo fakture za pružene usluge bez iskazanih količina, jediničnih cijena, vrijednosti pojedinačnih usluga i datih popusta, što nije u skladu sa članom 8. i 9. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, koji propisuje da knjigovodstvena isprava mora biti potpuna, istinita, računski tačna i uredna tako da omogućava uvid u vjerodostojnost dokumenta.

Preduzeće nije donijelo interne akte kojima bi se propisao način i uslovi korištenja službenih vozila i normativ potrošnje goriva, uslovi i način korištenja mobilnih i fiksnih telefona, te sredstava reprezentacije.

Prilikom upotrebe službenih vozila ne izdaju se putni nalozi za vozila i Preduzeće ne posjeduje evidenciju o nalogima za upotrebu službenih vozila, što nije u skladu sa Pravilnikom o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 74/17), kojim je definisano da se za svaku upotrebu vozila izdaje odgovarajući putni nalog.

Revizijom je utvrđeno da nije vršena formalna, računska i suštinska kontrola knjigovodstvenih isprava, te da iste nisu ovjerene po sistemu dvojnog potpisa od strane odgovornog lica Preduzeća i lica zaduženog za sačinjavanje i kontrolu knjigovodstvenih isprava, što nije u skladu sa članom 9. stav (3) tačka 3. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 91/16) i članom 9. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kojima je propisano da nijedna obaveza ne može biti preuzeta ili izvršeno plaćanje bez dvojnog potpisa.

Preduzeće koristi cjenovnik usluga utvrđen Odlukom o visini naknade za usluge koje pruža Javno preduzeće „Zavod za izgradnju grada“ Prijedor, iz 2011. godine sa izmjenama i dopunama 2013., 2015. i 2016. godine, a navedena odluka ne sadrži geodetske usluge koje Preduzeće pruža.

Revizijom je utvrđeno da je obračun minolog rada vršen na osnovnu bruto platu uvećanu za druga primanja po osnovu rada (stimulacije zaposlenih), što nije u skladu sa članom 124. Zakona o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 1/16, 66/18, 91/21, 119/21 i 112/23), kojim je propisano da se minuli rad obračunava na osnovnu bruto platu. U ugovorima o radu nije posebno iskazana osnovna plata kao proizvod koeficijenta složenosti posla i cijene rada (član 123. Zakona o radu), te procenat uvećanja plate za radni učinak, što nije u skladu sa članom 64. i 66. Pravilnika o radu, kojim je propisano da se plata za obavljeni rad i vrijeme provedeno na radu sastoji od osnovne plate i dijela plate za radni učinak, te Pravilnikom o obrascima ugovora o radu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 9/22).

Pravilnik o radu nije usklađen sa izmjenama Zakona o radu, Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima koji su u primjeni od 01.01.2022.godine, u dijelu definisanja

osnovne bruto plate s obzirom da u Pravilniku nije izvršena izmjena obračuna plate sa neto principa na bruto.

Preduzeće nije donijelo pravilnik o amortizaciji kojim bi se propisao metod za obračun amortizacije, amortizacione stope po vrstama stalnih sredstava, vijek upotrebe stalnih sredstava i drugo.

U Preduzeću nije uspostavljen sistem finansijskog upravljanja i kontrole shodno Zakonu o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstvu o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 99/17), jer nije imenovano odgovorno lice i nisu pokrenute aktivnosti na implementaciji sistema finansijskog upravljanja i kontrole.

Uspostavljeni sistem internih kontrola nije funkcionisao na način da je obezbijedio istinito i fer izvještavanje i usklađenost sa važećim zakonima i propisima.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **postupci i procedure provođenja popisa imovine i obaveza i izvještavanje vrši u skladu sa članom 4. stav (1) tačka 2., članom 17. stav (1. i 8.) i članom 20. stav (1) tačka 2. i 3. Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,**
- **vrši usaglašavanje međusobnih potraživanja i obaveza shodno članu 18. stav (1) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,**
- **uspostavi sistem internih kontrola u skladu sa Zakonom o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i Uputstvom o načinu i postupku uspostavljanja i sprovođenja sistema finansijskog upravljanja i kontrole u smislu da se imenuje odgovorno lice, donosi godišnji plan, sačinjava godišnji izvještaj o sprovođenju planiranih aktivnosti, izvrši popis poslovnih procesa u Preduzeću, identifikuju i procijene rizici i definišu kontrolne aktivnosti,**
- **fakture za izvršene usluge ispostavljaju sa iskazanim količinama, jediničnim cijenama odnosno vrijednostima pojedinačnih usluga i datim popustima, u skladu sa članom 8. i 9. Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske,**
- **izdaju, popunjavaju i evidentiraju putni nalozi za vozila shodno odredbama Pravilnika o obrascu, sadržaju i načinu popunjavanja putnog naloga,**
- **vrši formalna, računska i suštinska kontrola knjigovodstvenih isprava, te da se iste ovjeravaju po sistemu dvojnog potpisa shodno članu 9. stav (3) tačka 3. Zakona o sistemu internih finansijskih kontrola u javnom sektoru Republike Srpske i članu 9. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i**
- **obračun minulog rada vrši na osnovnu bruto platu bez uvećanja za druga primanja po osnovu rada kako je propisano članom 124. Zakona o radu, te da se u ugovorima o radu posebno iskaže osnovna plata i procenat uvećanja plate za radni učinak, shodno članu 64. i 66. Pravilnika o radu i Pravilniku o obrascima ugovora o radu.**

Preporučuje se direktoru i Nadzornom odboru Preduzeća da obezbijede da se:

- **donese pravilnik o amortizaciji, nova odluka o visini naknade za usluge koje pruža Preduzeće i interni akti kojima bi se propisali uslovi i način korištenja službenih vozila i normativ potrošnje goriva, uslovi i način korištenja mobilnih i fiksnih telefona, te sredstava reprezentacije i**
- **uskladi Pravilnik o radu sa izmjenama Zakona o radu, Zakona o porezu na dohodak i Zakona o doprinosima koji su u primjeni od 01.01.2022. godine, u dijelu definisanja osnovne bruto plate.**

4. Nabavke

Preduzeće je Planom javnih nabavki i izmjenama i dopunama istog za 2023. godinu planiralo nabavke ukupne vrijednosti od 54.700 KM bez poreza na dodatu vrijednost i to nabavku robe (31.700 KM) i nabavku usluga (23.000 KM), a po vrsti postupka planirano je provođenje direktnih sporazuma. Prema izvještaju o realizaciji, provedene su javne nabavke u vrijednosti od 38.084 KM (12 direktnih sporazuma), koje se odnose na nabavke kancelarijskog materijala, tonera, pogonskog goriva, pića i napitaka, sredstava za higijenu, kopir aparata, toki voki uređaja, usluga osiguranja zaposlenih i vozila, održavanja službenih vozila i održavanja i popravke računarske opreme.

Revizijskim ispitivanjem obuhvaćeno je šest direktnih sporazuma ukupne vrijednosti 26.741 KM (70% realizacije) i to nabavka kancelarijskog materijala (5.978 KM), tonera za fotokopir aparate (5.996 KM), pogonskog goriva (6.000 KM), sredstava za higijenu (2.443 KM), usluge održavanja službenih vozila (5.964 KM) i održavanja i popravke računarske opreme (360 KM).

Preduzeće nije planiralo i provelo postupke javnih nabavki za izradu tehničke dokumentacije za oblasti u kojima Preduzeće ne posjeduje licencu za rad, u iznosu 9.697 KM (izrada elaborata o geomehaničkom istraživanju, elaborata o zaštiti od požara, tehnički opis lokacije i dijela glavnog projekta za izgradnju poslovnog kompleksa) što nije u skladu članom 6. i 17. stav (1) Zakona o javnim nabavkama, kojima je propisano da se kod nabavki robe, usluga i radova primjenjuju postupci definisani Zakonom i podzakonskim aktima, te da se sa javnom nabavkom može započeti ukoliko je predviđena u planu nabavki.

Preduzeće nije objavljivalo osnovne elemente ugovora na portalu javnih nabavki shodno članu 75. stav (2) Zakona o javnim nabavkama, kojim je propisano da se za sve postupke javne nabavke objavljuju osnovni elementi ugovora na navedenom portalu.

Realizacija nabavke kancelarijskog materijala, tonera, pića i napitaka i sredstava za održavanje čistoće, nije vršena u potpunosti po ugovorenim pojedinačnim cijenama i vrsti robe.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se pokretanje, izbor postupaka javnih nabavki i objava osnovnih elemenata ugovora, vrši kako je propisano članom 6., 17. stav (1) i 75. stav (2) Zakona o javnim nabavkama, te da se ugovorene obaveze po osnovu nabavki izvršavaju u skladu sa odredbama ugovora.

5. Priprema i donošenje plana poslovanja i finansijskog plana

Uprava je donijela, a Skupština Preduzeća usvojila Program rada i finansijski plan za period 2022-2024. godine. Navedenim dokumentom planirani su ukupni prihodi za 2023. godinu u iznosu 1.155.000 KM i to prihodi od prodaje proizvoda i usluga (1.145.000 KM), ostali poslovni prihodi (5.000 KM) i ostali prihodi i dobici (5.000 KM). Rashodi su planirani u iznosu od 1.135.000 KM i to troškovi materijala (49.000 KM), troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja (828.000 KM), troškovi proizvodnih usluga (17.500 KM), troškovi amortizacije (23.000 KM), nematerijalni troškovi (214.000 KM), rashodi kamata (500 KM) i ostali rashodi (3.000 KM).

Preduzeće nije donijelo plan poslovanja za 2023. godinu, što nije u skladu sa članom 71. Statuta, kojim je propisano da Uprava godišnje usaglašava plan poslovanja i po potrebi revidira isti radi prilagođavanja poslovanja tržišnim uslovima, odnosno plan ne sadrži pojedinačne aktivnosti u svrhu analitičkog praćenja izvršenja istog.

Preporučuje se direktoru i Skupštini Preduzeća da obezbijede donošenje godišnjeg plana poslovanja, analitički po kategorijama, shodno članu 23. i 71. Statuta.

6. Finansijski izvještaji

Preduzeće je sačinilo obrasce finansijskih izvještaja propisane članom 2. Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/22 i 129/22) i to Bilans stanja, Bilans uspjeha, Bilans tokova gotovine, Napomene uz finansijske izvještaje, kao i Izvještaj o promjenama na kapitalu shodno Pravilniku o sadržini i formi obrazaca izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik Republike Srpske“ broj 59/22). Uprava je sačinila, a Skupština Preduzeća usvojila Izvještaj o poslovanju Preduzeća u periodu od 01.01 do 31.12.2023. godine.

6.1. Bilans uspjeha

Ukupni prihodi za 2023. godinu su iskazani u iznosu od 1.003.601 KM, ukupni rashodi u iznosu od 1.001.330 KM i neto dobit perioda u iznosu od 2.044 KM. Ukupne prihode čine poslovni prihodi, a ukupne rashode čine poslovni rashodi, finansijski rashodi i ostali rashodi i gubici.

6.1.1. Poslovni prihodi i rashodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu 1.003.601 KM, a poslovni rashodi u iznosu 1.000.118 KM.

6.1.1.1. Poslovni prihodi

Poslovni prihodi iskazani su u iznosu od 1.003.601 KM, a odnose se na prihode od pruženih usluga (1.003.045 KM) i prihode od zakupa sale (556 KM).

Prihodi od pruženih usluga se odnose na prihode od pruženih usluga u Republici Srpskoj (900.216 KM), Federaciji BiH (100.008 KM) i Brčko Distriktu BiH (2.821 KM), a čine ih prihodi od pružanja usluga pravnim i fizičkim licima.

Prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu su precijenjeni za iznos od 37.031 KM za koliko je potcijenjen gubitak tekuće godine (tačka 6.2.1.2. ovog izvještaja).

6.1.1.2. Poslovni rashodi

Poslovni rashodi iskazani su u iznosu 1.000.118 KM, a odnose se na troškove materijala, goriva i energije, troškove plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja, troškove proizvodnih usluga, amortizacije i rezervisanja, nematerijalne troškove, troškove poreza i troškove doprinosa.

Troškovi ostalog materijala iskazani su u iznosu od 14.524 KM, a odnose se na troškove režijskog materijala (12.265 KM), materijala za održavanje čistoće (1.207 KM) i otpisa sitnog inventara i auto-guma (1.052 KM).

Troškovi goriva i energije iskazani su u iznosu od 15.647 KM, a odnose se na troškove goriva i maziva (5.715 KM), električne energije (4.094 KM) i toplotne energije (5.838 KM).

Troškovi plata, naknada plata i ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 894.648 KM, a odnose se na troškove bruto plata i bruto naknada plata (839.549 KM) i troškove ostalih ličnih primanja (55.099 KM).

Troškovi bruto plata i bruto naknada plata iskazani su u iznosu od 839.549 KM, a odnose se na troškove bruto plata (821.466 KM) i troškove bruto naknada članovima Nadzornog odbora (18.083 KM).

Obračun bruto plata i bruto naknada plata je vršen na osnovu Zakona o radu, Pravilnika o radu iz 2017. godine sa izmjenama i dopunama iz 2018. i 2021. godine, Odluke o cijeni rada iz 2007. godine i Odluke o visini naknade članovima Nadzornog odbora iz 2020. godine.

Naknade članovima Nadzornog odbora obračunate su u visini od 300 KM mjesečno u skladu sa Odlukom o visini naknade članovima Nadzornog odbora.

Troškovi bruto plata precijenjeni su u iznosu od 90.810 KM, a troškovi bruto ostalih ličnih primanja su potcijenjeni u navedenom iznosu, jer nije izvršena klasifikacija troškova toplog obroka u skladu sa članom 44. stav (8) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni Glasnik Republike Srpske“ broj 104/21 i 59/22), kojim je propisano da se u okviru troškova bruto ostalih ličnih primanja iskazuju ukupni troškovi ostalih ličnih primanja kao što su troškovi toplog obroka.

Troškovi ostalih ličnih primanja iskazani su u iznosu od 55.099 KM i uglavnom se odnose na troškove otpremnina (9.400 KM), nagrade zaposlenima (2.743 KM), pomoći u skladu sa propisima o radu (6.364 KM), troškove naknada prevoza kod dolaska na posao i povratka sa posla (8.123 KM) i regresa za godišnji odmor (28.459 KM).

Troškovi proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 15.713 KM, a odnose se na troškove transportnih usluga (3.825 KM), usluga održavanja (2.821 KM), zakupa geodetske opreme u vlasništvu Grada Prijedora (513 KM), troškove reklame i propagande (357 KM) i troškove ostalih usluga (8.197 KM).

Troškovi transportnih usluga iskazani su u iznosu od 3.825 KM, odnose se na troškove PTT usluga (313 KM), troškove mobilnog telefona (559 KM) i troškove fiksnog telefona (2.953 KM).

Troškovi ostalih proizvodnih usluga iskazani su u iznosu od 8.197 KM, a odnose se na troškove za usluge u prometu proizvodima i uslugama (1.258 KM), troškove komunalnih usluga (2.606 KM), naknadu za korišćenje auto-puta (170 KM) i troškove ostalih proizvodnih usluga (4.163 KM). Troškovi za usluge u prometu proizvodima i uslugama, dio troškova komunalnih usluga i troškovi ostalih proizvodnih usluga, odnose se na administrativne troškove za izradu tehničke dokumentacije koje Preduzeće plaća u ime naručioca usluga, a nakon pružene usluge vrši se fakturisanje u iznosu nastalih troškova radi refundacije istih.

Troškovi amortizacije i rezervisanja iskazani su u iznosu 9.945 KM, odnose se na troškove amortizacije, a obračun amortizacije je vršen primjenom linearne metode.

Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa) iskazani su u iznosu od 45.987 KM i uglavnom se odnose na troškove ostalih usluga (37.336 KM), reprezentacije (1.906 KM), premija osiguranja (2.600 KM), platnog prometa (1.980 KM), članarina (316 KM) i ostale nematerijalne troškove (takse) (1.781 KM).

Troškovi ostalih usluga iskazani su u iznosu od 37.336 KM i uglavnom se odnose na troškove računovodstvenih usluga (2.700 KM), advokatskih usluga (1.701 KM), stručnog usavršavanja zaposlenih (1.558 KM), održavanja službenih vozila (1.651 KM), izrade projektne dokumentacije (12.192 KM), održavanja računara (1.530 KM), usluge po ugovorima o djelu (7.334 KM) i geodetske usluge (6.463 KM). Usluge po ugovoru o djelu odnose se na dva ugovora, za usluge pružanja programske podrške za knjigovodstveni programski paket (1.693 KM) i usluge izrade investiciono-tehničke dokumentacije u više projekata (5.641 KM).

Nematerijalni troškovi su precijenjeni u iznosu od 25.947 KM, a troškovi proizvodnih usluga su potcijenjeni u navedenom iznosu, jer nije izvršena klasifikacija troškova izrade projektne dokumentacije i geodetskih usluga (18.655 KM), održavanja službenih vozila (1.651 KM) i usluga po ugovoru o djelu za izradu investiciono-tehničke dokumentacije (5.641 KM) u okviru troškova proizvodnih usluga, što nije u skladu sa članom 45. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se troškovi toplog obroka, izrade projektne dokumentacije, održavanja službenih vozila i troškovi po ugovorima o djelu za izradu investiciono-tehničke dokumentacije, klasifikuju shodno članu 44. stav (8) i članu 45. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.1.1.3. Poslovni dobitak i gubitak perioda

Poslovni dobitak iskazan je u iznosu od 3.483 KM, a predstavlja razliku između poslovnih prihoda (1.003.601 KM) i poslovnih rashoda (1.000.118 KM).

Prema nalazu revizije Preduzeće je ostvarilo poslovni gubitak u iznosu 33.548 KM po osnovu evidentiranih prihoda od pruženih usluga prije izvršenja usluge (tačka 6.2.1.2. izvještaja).

6.1.2. Finansijski prihodi i rashodi

Preduzeće nije imalo poslovne aktivnosti na osnovu kojih bi iskazalo finansijske prihode. Finansijski rashodi su iskazani u iznosu od 912 KM i u potpunosti se odnose na rashode kamata.

6.1.3. Dobitak redovne aktivnosti

Dobitak redovne aktivnosti je iskazan u iznosu od 2.571 KM i predstavlja razliku poslovnog dobitka (3.483 KM) i finansijskih rashoda (912 KM).

Prema nalazu revizije Preduzeće je ostvarilo gubitak redovne aktivnosti u iznosu od 34.460 KM i predstavlja zbir poslovnog gubitka (33.548 KM) i finansijskih rashoda (912 KM).

6.1.4. Ostali dobici i gubici

Preduzeće nije imalo poslovne aktivnosti na osnovu kojih bi iskazalo ostale prihode i dobitke. Ostali rashodi i gubici su iskazani u iznosu od 300 KM, te je iskazani gubitak po osnovu ostalih prihoda i rashoda 300 KM.

6.1.5. Neto dobit i gubitak perioda

Neto dobit perioda iskazana je u iznosu od 2.044 KM, a predstavlja razliku između dobiti prije oporezivanja (2.271 KM) i poreza na dobit (227 KM).

Prema nalazu revizije neto finansijski rezultat je gubitak perioda u iznosu od 34.760 KM po osnovu evidentiranih prihoda prije izvršenja usluge (tačka 6.2.1.2. izvještaja).

6.2. Bilans stanja

U Bilansu stanja na dan 31.12.2023. godine iskazane su bilansna aktiva i bilansna pasiva.

6.2.1. Bilansna aktiva

Bilansna aktiva na dan 31.12.2023. godine je iskazana u iznosu od 1.441.456 KM bruto vrijednosti, 601.539 KM ispravke vrijednosti i 839.917 KM neto vrijednosti, a odnosi se na stalna sredstva i tekuća sredstva.

Prema nalazu revizije bilansna aktiva je više iskazana u iznosu od 378.882 KM neto vrijednosti, po osnovu više evidentiranih potraživanja od kupaca (421.061 KM) i manje evidentiranog poreza na dodatu vrijednost u primljenim fakturama (42.179 KM) (tačka 6.2.1.2. izvještaja).

6.2.1.1. Stalna sredstva

Stalna sredstva su iskazana u iznosu od 753.467 KM bruto vrijednosti, 463.106 KM ispravke vrijednosti i 290.361 KM neto vrijednosti, a čine ih nematerijalna sredstva i nekretnine, postrojenja i oprema.

Nematerijalna sredstva iskazana su u iznosu 24.645 KM bruto vrijednosti, 19.836 KM ispravke vrijednosti i 4.809 KM neto vrijednosti i odnose se na licence za rad Preduzeća (4.254 KM) i programe za računare (555 KM).

Nekretnine, postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 728.822 KM bruto vrijednosti, 443.270 KM ispravke vrijednosti i 285.552 KM neto vrijednosti, a čine ih građevinski objekti i postrojenja i oprema.

Građevinski objekti su iskazani u iznosu 540.712 KM bruto vrijednosti, 273.680 KM ispravke vrijednosti i 267.032 KM neto vrijednosti i odnose se na dio poslovne zgrade u kojem je sjedište Preduzeća. Poslovna zgrada je evidentirana 1980. godine, a reviziji je predložen Zemljišnoknjižni izvadak u kojem je Preduzeće uknjiženo sa pravom raspolaganja.

Preduzeće nije izvršilo testiranje poslovne zgrade na obezvređenje, što nije u skladu sa MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine (paragraf 8 i 9), kojim je propisano da se na kraju svakog izveštajnog perioda procjenjuje da li postoje naznake umanjavanja vrijednosti sredstava, a ako postoje, vrši se procjena nadoknadivog iznosa istih.

Postrojenja i oprema iskazani su u iznosu od 188.110 KM bruto vrijednosti, 169.590 KM ispravke vrijednosti i 18.520 KM neto vrijednosti. U toku 2023. godine povećana je vrijednost opreme po osnovu nabavke u iznosu od 6.490 KM.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se izvrši procjena vrijednosti poslovne zgrade shodno MRS 36 – Umanjenje vrijednosti imovine (paragraf 8 i 9).

6.2.1.2. Tekuća sredstva

Tekuća sredstva su iskazana u iznosu od 687.989 KM bruto vrijednosti, 138.433 KM ispravke vrijednosti i 549.556 KM neto vrijednosti, a čine ih kratkoročna potraživanja, gotovinski ekvivalenti i gotovina i kratkoročna razgraničenja.

Kratkoročna potraživanja su iskazana u iznosu od 629.435 KM bruto vrijednosti, 138.433 KM ispravke vrijednosti (ispravka provedena u 2022. godini) i 491.002 KM neto vrijednosti, a odnose se na potraživanja od kupaca u zemlji. Na dan 31.12.2023. godine evidentirana su potraživanja od 15 kupaca u neto iznosu od 491.002 KM, a od navedenog iznosa, potraživanja iz tekućeg perioda su u vrijednosti od 78.306 KM, i iz ranijeg perioda u vrijednosti od 412.696 KM i to potraživanja iz 2018. godine (69.512 KM), 2019. godine (894 KM), 2020. godine (9.154 KM) i 2021. godine (333.136 KM).

U 2023. godini Preduzeće nije izvršilo procjenu naplativosti potraživanja i korigovalo zastarjela potraživanja (koja nisu naplaćena u periodu od 12 mjeseci), što nije u skladu sa MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 5.5.15) i članu 49. stav (10) i 50. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kojima je propisan način evidentiranja i rashodi po osnovu otpisa potraživanja.

Iskazana potraživanja su precijenjena u iznosu od 69.512 KM i finansijski rezultat ranijih godina u istom iznosu, jer je u okviru potraživanja po osnovu prodaje evidentirano potraživanje od Znanstvene zadruge „Progres“ Prijedor po osnovu sudske presude za neosnovano bogaćenje iz 2017. godine, što nije u skladu sa članom 18. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Takođe, potraživanja su precijenjena u iznosu od 329.886 KM, finansijski rezultat ranijih godina u iznosu od 281.954 KM i porez na dodatu vrijednost po izdatim fakturama u iznosu 47.932 KM, jer su potraživanja od kupca „Prijedorputevi“ a.d. Prijedor i prihod priznati za usluge koje nisu izvršene, što nije u skladu sa zahtjevima MSFI 15- Prihodi od ugovora sa kupcima (paragraf 31), kojim je propisano da se prihod priznaje kada se ispuni obaveza izvršenja prenosom dobara ili usluga kupcu.

Po osnovu naprijed navedenog, potraživanja su precijenjena u iznosu od 21.663 KM, porez na dodatu vrijednost po izdatim fakturama u iznosu 3.148 KM, prihodi od pruženih usluga na domaćem tržištu su precijenjeni za iznos od 37.031 KM za koliko je potcijenjen gubitak tekuće godine, a obaveze za primljene avanse su potcijenjene u iznosu od 18.516 KM, jer su potraživanja od fizičkog lica i prihod priznati za usluge koje nisu izvršene, a primljeni avans nije evidentiran kao obaveza za primljene avanse, što nije u skladu sa zahtjevima MSFI 15- Prihodi od ugovora sa kupcima (paragraf 31), kojim je propisano da se prihod priznaje kada se ispuni obaveza izvršenja prenosom dobara ili usluga kupcu i članom 35. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kojim je propisano da se primljeni avansi evidentiraju u okviru obaveza za primljene avanse.

Gotovinski ekvivalenti i gotovina iskazani su u iznosu od 57.721 KM, a odnose se na novčana sredstva na poslovnim računima u domaćoj valuti (56.485 KM), stranoj valuti (332 KM) i novčana sredstva u blagajni (904 KM).

Dnevnik blagajne se zaključuje na mjesečnom nivou, što nije u skladu sa članom 11. stavom (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, kojim je propisano da se isti zaključuje na kraju svakog dana u kojem je bilo promjena u blagajni.

Potraživanja po osnovu poreza na dodatu vrijednost nisu iskazana, a revizijom je utvrđeno da su navedena potraživanja potcijenjena u iznosu od 42.180 KM, što predstavlja razliku neevidentiranog poreza na dodatu vrijednost u primljenim fakturama (11.100 KM) i više evidentiranog poreza na dodatu vrijednost po izdatim fakturama (51.080 KM) i iskazane obaveze Preduzeća za porez na dodatu vrijednost (20.000 KM).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **procjena naplativosti i ispravka vrijednosti potraživanja vrši shodno zahtjevima MSFI 9 - Finansijski instrumenti (paragraf 5.5.15) i članu 49. stav (10) i 50. stav (9) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;**
- **u okviru potraživanja po osnovu prodaje vrši evidentiranje kako je propisano članom 18. stav (1) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike;**
- **priznavanje prihoda i evidentiranje primljenih avansa vrši shodno zahtjevima MSFI 15 - Prihodi od ugovora sa kupcima (paragraf 31) i članu 35. stav (3) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike i**
- **dnevnik blagajne zaključuje na kraju svakog dana u kojem je bilo promjena u blagajni shodno članu 11. stav (8) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.**

6.2.2. Bilansna pasiva

Bilansna pasiva je iskazana u iznosu od 839.917 KM, a čine je kapital i kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja.

Prema nalazu revizije bilansna pasiva je precijenjena u iznosu 378.882 KM po osnovu više iskazanog kapitala, neevidentiranih dugoročnih rezervisanja i više iskazanih kratkoročnih obaveza i kratkoročnih rezervisanja (tačke 6.2.2.1., 6.2.2.2. i 6.2.2.3. izvještaja).

6.2.2.1. Kapital

Kapital je iskazan u iznosu 189.227 KM, a čini ga osnovni kapital (8.154 KM), rezerve (252 KM), neraspoređena dobit ranijih godina (178.777 KM) i neraspoređena dobit tekuće godine (2.044 KM).

Prema nalazu revizije iskazani kapital treba umanjiti za 453.562 KM, jer je prema nalazu revizije Preduzeće ostvarilo gubitak tekuće godine i gubitak ranijih godina.

6.2.2.2. Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze

Dugoročna rezervisanja i dugoročne obaveze nisu iskazane, a revizijom je utvrđeno da navedene obaveze iznose 95.373 KM, jer rezervisanje sredstava po sudskoj presudi iz ranijeg perioda nije evidentirano u okviru dugoročnih rezervisanja (tačka 6.2.2.3. izvještaja).

6.2.2.3. Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja

Kratkoročne obaveze i kratkoročna rezervisanja iskazana su u iznosu od 650.690 KM, a odnose se na kratkoročne finansijske obaveze (72.000 KM), obaveze iz poslovanja (379.722 KM), obaveze za plate i naknade plata (160.177 KM), ostale obaveze (13.691 KM), porez na dodatu vrijednost (20.000 KM) i obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine (5.100 KM).

Kratkoročne finansijske obaveze se odnose na pozajmicu Grada Prijedora u svrhu održavanja tekuće likvidnosti Preduzeća.

Obaveze iz poslovanja se odnose na primljeni avans (10.000 KM), obaveze prema dobavljačima u zemlji (172.528 KM) i inostranstvu (821 KM) i ostale obaveze iz poslovanja (196.373 KM).

Obaveze za primljeni avans iskazane su u iznosu od 10.000 KM, a po nalazu revizije obaveze za primljeni avans su potcijenjene u iznosu od 18.516 KM, jer primljeni avans nije evidentiran u okviru obaveza za iste (tačka 6.2.1.2. izvještaja).

Obaveze prema dobavljačima u zemlji najvećim dijelom odnose se na obaveze za nabavku geodetskih usluga iz ranijeg perioda, toplotne energije, kancelarijskog materijala, usluge održavanja vozila i drugo.

Po osnovu pruženih geodetskih usluga iz ranijeg perioda, obaveze prema dobavljaču „Geocentar“ d.o.o. Banja Luka iskazane su u iznosu od 99.398 KM. Preduzeće je zaključilo sudsko poravnanje sa navedenim dobavljačem 10.07.2024. godine naknadnim priznavanjem obaveze iz 2021. godine u iznosu 76.392 KM. Obaveze prema dobavljačima u zemlji su potcijenjene za iznos od 76.392 KM, porez na dodatu vrijednost u primljenim fakturama za iznos od 11.100 KM, a finansijski rezultat ranijih godina je precijenjen u iznosu od 65.292 KM, jer Preduzeće nije evidentiralo obavezu u periodu nastanka iste, što nije u skladu sa MRS 1 - Presentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28), kojim je propisano da se finansijski izvještaji pripremaju na obračunskoj osnovi računovodstva, osim informacija o tokovima gotovine.

Ostale obaveze iz poslovanja odnose se na obaveze za pozajmice od pravnih i fizičkih lica (101.000 KM) i obavezu po sudskoj presudi (95.373 KM).

Obaveze iz poslovanja su precijenjene u iznosu od 196.373 KM, a potcijenjena su dugoročna rezervisanja u iznosu od 95.373 KM i kratkoročne finansijske obaveze u iznosu 101.000 KM, jer je Preduzeće u okviru ostalih obaveza iz poslovanja evidentiralo pozajmice od pravnih i fizičkih lica i dugoročno rezervisanje sredstava po sudskoj presudi, što nije u skladu sa članom 32. stav (9), 34. stav (11) i 35. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

Obaveze za plate i naknade plata i ostala primanja zaposlenih po osnovu rada iskazane su u iznosu od 160.177 KM, a čine ih obaveze za plate i naknade plata (84.276 KM), pripadajući porez (5.672 KM) i doprinosi (40.566 KM), ostala lična primanja (18.564 KM), pripadajući porez (2.277 KM) i doprinosi (8.822 KM). Navedene obaveze odnose se na obaveze za bruto plate, topli obrok, prevoz radnika na posao i sa posla za novembar i decembar 2023. godine i regres za godišnji odmor za 2023. godinu.

Ostale kratkoročne obaveze iskazane su u iznosu 13.691 KM i uglavnom se odnose na obaveze za otpremnine (5.975 KM), naknade članovima Nadornog odbora (3.900 KM), obaveze po osnovu ugovora o djelu (3.500 KM).

Obaveze za porez na dodatu vrijednost iskazane su u iznosu od 20.000 KM. Po nalazu revizije navedene obaveze su precijenjene u iznosu od 20.000 KM, po osnovu neevidentiranog poreza na dodatu vrijednost u primljenim fakturama i više evidentiranog poreza na dodatu vrijednost po izdatim fakturama (tačka 6.2.1.2. izvještaja).

Obaveze za ostale poreze, doprinose i druge dadžbine iskazane su u iznosu 5.100 KM, a odnose se na obaveze za porez na dobit (227 KM), naknade po posebnim propisima (580 KM), doprinos za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom (260 KM) i porez i doprinose na ugovore o djelu i naknadu Nadzornom odboru (4.033 KM).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se:

- **obaveze i rashodi priznaju na obračunskoj osnovi po vremenu nastanka poslovnog događaja shodno MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 27 i 28) i**
- **kratkoročne finansijske obaveze i dugoročna rezervisanja evidentiraju shodno članu 32. stav (9) i 34. stav (11) Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.**

6.2.3. Vanbilansna evidencija

Preduzeće nije iskazalo pozicije vanbilansne aktive i pasive na dan 31.12.2023. godine, a po nalazu revizije iznose 20.151 KM, jer sredstava uzeta u zakup nisu evidentirana u skladu sa članom 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike, kojim je propisano da se u okviru vanbilasne evidencije vode, između ostalog i sredstva uzeta u zakup koja zadovoljavaju kriterijume za izuzeće iz MSFI 16 - Lizing.

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se tuđa oprema koja je uzeta na korištenje, evidentira u okviru vanbilansne evidencije shodno članu 67. i 68. Pravilnika o kontnom okviru i sadržini računa u kontnom okviru za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.3. Bilans tokova gotovine

U Bilansu tokova gotovine iskazani su prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (976.292 KM) i odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti (1.053.839 KM), prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (111.000 KM) i odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja (10.000 KM).

Neto priliv gotovine iskazan je u iznosu od 23.453 KM, gotovina na početku obračunskog perioda iskazana je u iznosu od 34.268 KM, a gotovina na kraju obračunskog perioda u iznosu od 57.721 KM.

Revizijom nisu utvrđene neusklađenosti u odnosu na odredbe MRS 7 - Izvještaj o tokovima gotovine i Pravilnika o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike.

6.4. Vremenska neograničenost poslovanja

U Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjene su informacije u vezi stalnosti poslovanja u skladu sa zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 25 i 26). Direktor preduzeća je na bazi raspoloživih informacija o budućnosti, izvršio procjenu sposobnosti preduzeća da nastavi poslovanje po principu stalnosti poslovanja, te je izvjestio da su finansijski izvještaji sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.

6.5. Potencijalna imovina i potencijalne obaveze

Prema pisanoj informaciji za potrebe revizije, u toku 2023. godine protiv Preduzeća vođena su četiri spora procijenjene vrijednosti u iznosu od 314.798 KM, uz napomenu da kod jednog spora nije jasno definisan glavni dug, a Preduzeće je vodilo tri spora protiv drugih lica procijenjene vrijednosti od 143.382 KM. U periodu rada revizije, spor koji je vodio „Geocentar“ d.o.o. Banja Luka protiv Preduzeća završen je zaključenjem sudskog poravnanja 10.07.2024. godine u iznosu 175.790 KM, kao što je navedeno u tački 6.2.2.3. ovog izvještaja.

6.6. Napomene uz finansijske izvještaje

Uz finansijske izvještaje za 2023. godinu sačinjene su Napomene, koje pružaju neophodne informacije o Preduzeću i primijenjenim propisima za izradu godišnjeg obračuna ali iste ne zadovoljavaju zahtjeve MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, jer Preduzeće nije u potpunosti objelodanilo informacije:

- nisu analitički prezentovana neusaglašena stanja imovine i obaveza niti su navedeni razlozi zbog kojih usaglašavanje nije izvršeno, što nije u skladu sa članom 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i članom 17. stav (7) Pravilnika o načinu i rokovima vršenja popisa i usklađivanja knjigovodstvenog stanja sa stvarnim stanjem imovine i obaveza,
- nisu objelodanjene informacije o strukturi troškova, što nije u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 112 tačka (c)), kojim je propisano da napomene treba da pruže dodatne informacije koje nisu prikazane u finansijskim izvještajima, ali su relevantne za njihovo razumijevanje,
- nisu objelodanjene informacije o potencijalnoj imovini i potencijalnim obavezama, što nije u skladu sa MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja (paragraf 114. tačka (c)) i MRS 37 - Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna imovina (paragraf 86 i 89), kojima je propisana obaveza objelodanjivanja potencijalnih obaveza i potencijalne imovine i
- za svaku stavku nekretnina, postrojenja i opreme priznate u finansijskim izvještajima, nisu objelodanjene informacije o korisnom vijeku upotrebe ili stopama amortizacije, bruto knjigovodstvenoj vrijednosti i akumuliranoj amortizaciji na početku i na kraju izvještajnog perioda i iznosu ugovornih obaveza za nabavku nekretnina, postrojenja i opreme u skladu sa MRS 16 - Nekretnine, postrojenja i oprema (paragraf 73 tačka (c) i (d) i 74 tačka (c)).

Preporučuje se direktoru da obezbijedi da se u Napomenama uz finansijske izvještaje objelodanjuju dodatne informacije shodno zahtjevima MRS 1 - Prezentacija finansijskih izvještaja, ostalih Međunarodnih računovodstvenih standarda i članu 18. stav (3) Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske.

Revizijski tim

Mira Matijašević, s.r.

Suzana Miškić, s.r.